

เกณฑ์การพัฒนาตลาดสด น่าซื้อ

สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย

เกณฑ์มาตรฐาน ตลาดสดน่าซื้อ

หมายถึง ตลาดประเภทที่ 1 ที่มีโครงสร้างมั่นคง
แข็งแรง สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีการพัฒนาจน
ผ่านเกณฑ์การพัฒนายกระดับ 3 ด้าน คือ

- ด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม
- ด้านความปลอดภัยอาหาร
- ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

ด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Health)

1. สุขลักษณะทั่วไปของตลาด
2. การจัดการมูลฝอย
3. การจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้
4. การจัดการน้ำเสีย

ด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Health)

5. การจัดการสิ่งปฏิกูล

6. การป้องกัน การควบคุมสัตว์และแมลงพาหะนำโรค

7. การจัดการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม

8. สุขวิทยาส่วนบุคคลของผู้ขาย/ผู้ช่วยขายของ

สัญลักษณ์ทั่วไปของตลาด

- โครงสร้างอาคารมั่นคง แข็งแรง ไม่ชำรุด
- พื้นตลาดทำด้วยวัสดุถาวร ไม่ลื่น ทำความสะอาดง่าย
- ภายในตัวตลาดมีการระบายอากาศอย่างเพียงพอ
- ทางเดินภายในอาคารตลาดกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร

(ต่อ)

สุขลักษณะทั่วไปของตลาด

- มีการจัดวางสินค้า / อุปกรณ์เป็นระเบียบเรียบร้อย
ไม่เกะกะ รกรุงรัง หรือกีดขวางทางเดิน
- มีการจัดจำหน่ายสินค้าแต่ละประเภทเป็นหมวดหมู่
ไม่ปะปนกัน

การจัดการมูลฝอย

- มีการแยกประเภทขยะมูลฝอย
(มูลฝอยสด / มูลฝอยทั่วไป)
- มีที่รองรับขยะมูลฝอยสาธารณะที่ถูกหลักสุขาภิบาล
- มีที่รองรับขยะมูลฝอยประจำแเภอที่ถูกหลักสุขาภิบาล

การจัดการมูลฝอย

- ไม่มีมูลฝอยสะสมตกค้างบนพื้นตลาด บริเวณแผง
    วางระบายน้ำ ทางเดิน
    บริเวณที่รองรับมูลฝอยสาธารณะ
    และบริเวณที่รวบรวมมูลฝอย

การจดหาน้ำดื่ม น้ำใช้

- มีน้ำดื่ม / ใช้สะอาดไว้บริการอย่างเพียงพอ

- จัดให้มีที่เก็บสำรองน้ำให้เพียงพอต่อการใช้ในแต่ละวัน

การจัดการน้ำเสีย

- ตลาดและบริเวณโดยรอบไม่มีน้ำขังเฉอะแฉะ
- รางระบายน้ำเสียในตลาดเป็นชนิดรางเปิด
- รางระบายน้ำเสียรอบตลาดมีฝาปิด
ที่สามารถเปิดทำความสะอาดได้

การจัดการน้ำเสีย

- รางระบายน้ำเสียไม่มีน้ำขัง ไม่อุดตัน
- มีการดักมูลฝอย และบ่อดักไขมันก่อนปล่อย
ลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ
- มีระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้การได้ และน้ำเสียที่ผ่านการ
บำบัดต้องได้มาตรฐาน

การจัดการสิ่งปฏิกูล

- มีห้องส้วมแยกเพศชาย-หญิง มีอ่างล้างมือที่ใช้การได้
- ห้องส้วมไม่มีกลิ่นเหม็นและมีการระบายอากาศดี
- ระบบเก็บกักอุจจาระถูกล้างลักษณะ ไม่ชำรุด
- มีผู้รับผิดชอบทำความสะอาดอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง

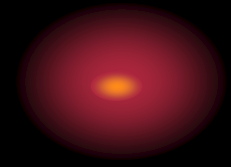
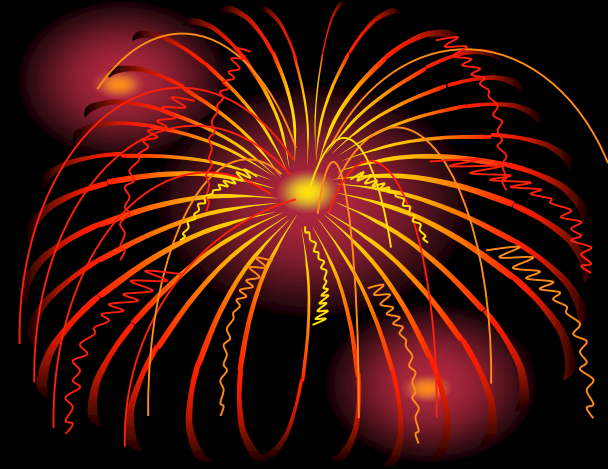
การป้องกัน การควบคุมสัตว์
และแมลงพาหะนำโรค

-จัดให้มีการควบคุมป้องกันสัตว์และแมลงนำโรค
อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

การจัดการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม

- มีผู้รับผิดชอบในการทำความสะอาด
ความระเบียบเรียบร้อยของตลาด
- มีการทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน
- มีการล้างตลาดตามหลักสุขาภิบาล
อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

การจัดการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม

- จัดให้มีเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสม ติดตั้งในบริเวณ
ที่เห็นง่าย และสะดวกในการนำมาใช้งาน
- จัดให้มีการบำรุงรักษาโครงสร้างภายในตลาด
ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัย
และถูกสุขลักษณะ

(ต่อ)

การจัดการบริหารด้านสิ่งแวดลอม

- จัดให้มีการอบรมผู้ขายของ และผู้ช่วยขายของ
ในตลาดด้านอนามัยสิ่งแวดลอม /
สุขภาพอนามัย
- มีกลุ่ม / ชมรมผู้ประกอบการตลาดผู้ขายของ
ผู้ช่วยขายของ ผู้บริโภคหรืออื่นๆ

สุขวิทยาส่วนบุคคลของผู้ขาย

ผู้ช่วยขายของ

- ต้องมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง แต่งกายเรียบร้อย
- มีสุขวิทยาส่วนบุคคลที่ดี

ด้านความปลอดภัยอาหาร (Food Safety)

ทุกแผงจำหน่ายอาหารตลาดสดต้องผ่าน
เกณฑ์การทดสอบสารปนเปื้อน

ด้านความปลอดภัยอาหาร (Food Safety)

- ตรวจไม่พบสารปนเปื้อน 4 ชนิด บอแรกซ์
ฟอร์มาลีน สารฟอกขาว สารกันรา
- ยาม่าแมลงตรวจพบในเกณฑ์ที่ปลอดภัย
- แผงจำหน่ายเนื้อหมูที่ตรวจไม่พบสารเร่งเนื้อแดง

ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection)

มีจุดให้บริการ 3 จุด

- จุดให้ความรู้
- จุดทดสอบสารปนเปื้อน
- จุดเครื่องชั่งกลาง

สวัสดี